

VALDA
UNGDOMSDIKTER

AF

JOSEF JULIUS WECKSELL.

ÅBÖ,

Frenckellska boktryckeriet, 1860.

Imprimatur. Carl von Schoultz.

INNEHÅLL.

	<i>Sid.</i>
<i>Åbo Slott</i>	1.
<i>Veteranens jul</i>	3.
<i>Vid Schillersfesten</i>	8.
<i>Till Lars Gustaf Montgommery</i>	11.
<i>Finska vikens klippor</i>	13.
<i>Skål för qvinnan</i>	18.
<i>Har du mod?</i>	20.
<i>Rosen i skogen</i>	21.
<i>I en artists album</i>	23.
<i>Fågeln</i>	24.
<i>Mötet</i>	25.
<i>Reminiscens från Piruvuori</i>	28.
<i>Augustiaftonen</i>	30.
<i>Söndagsmorgonen i staden</i>	31.
<i>Tyrannens natt</i>	33.
<i>Höststormen</i>	35.
<i>Guds trädgård</i>	37.
<i>Den vakande modren</i>	41.
<i>Den vansinniga spinnerskan</i>	42.
<i>Skridskoåkaren</i>	44.
<i>Necken</i>	46.
<i>Sjömansgossens afsked till sin brud</i>	50.
<i>Demanten på Marssnön</i>	53.
<i>Vårdroppen</i>	54.
<i>I den älskades nejd</i>	55.
<i>Hymn till kärleken</i>	59.

<i>I lifvets kamp</i>	62.
<i>Det förtorkade trädet</i>	65.
<i>Till Ellen</i>	67.
<i>Till Minna</i>	68.
<i>Rosor och kyssar</i>	69.
<i>När och fjerran</i>	70.
<i>Stjernorna</i>	71.
<i>Varning</i>	72.
<i>Afskedet</i>	73.
<i>Nattstycke</i>	74.
<i>Var det en dröm?</i>	76.
<i>Till Helmi</i>	77.
<i>Hjertats sång</i>	78.
<i>I ensamheten</i>	80.
<i>Till Helmi</i>	81.
<i>Öfver en afplockad ros</i>	82.
<i>Flickans afsked</i>	84.
<i>I en konstläskares album</i>	85.
<i>Vid invigningen af G. A. Wallins minnesten</i>	86.
<i>Till den nygifta</i>	88.
<i>I en ung flickas album</i>	89.
<i>Invigningen af de döfstummas skola i Åbo</i>	90.
<i>På Sofiadagen</i>	92.
<i>På Professorskan S***s 40:de födelsedag</i>	94.
<i>Den profana kritiken</i>	95.
<i>Till Helmi</i>	97.
<i>Åsnan på examen</i>	98.
<i>Englarna</i>	101.
<i>Den lilla hedningen</i>	102.
<i>Studentsång</i>	104.

Åbo Slott.

Hvita skepnad ifrån fordom, flydda tiders fallna borg,
Der du blickar öfver fjärden, allvarsam och full af sorg,
Monumentet uppå grafven, inom hvilken sekler gått
Till att luta trötta hufvun, — men der ingen ro de fått!

Vid din strand, den fordom stolta, stilla klagar vikens våg,
Och så sällsamt klingar sångens djupa röst uti min håg;
Ifrån nattens tusen stjernor blickar ner en evighet
Uppå menskotankars svaghet, menskoverks förgäng-
lighet.

Hör din grafsång sjunger böljan, nattomskymd vid
grustäckt strand,
Och dödsfacklan lik går månen upp vid dunkla sko-
gars rand;

Brusten är din sköld och krossad, vapenlös och svag
du står,

Och det enda, som dig egnas, är en minnets vemodstår.

Och ändå hvem älskar icke dina fallna murars grus?
 Du har skådat Finlands morgon, skimrat i dess rosen-
 ljus,

Du har sett dess första strimma i vårt än så mörka
 land,

Du har värnat korsets fana på vår vilda, öde strand.

Du har sett dess första skördar spira upp ur oplöjd
 mark,

Du för nattens anfall värnat dem så segerstolt och
 stark,

Suomis skönsta minnen fläta kring din hjessa rikt sin
 dag,

Himlens ljus och återspeglung, religion och rätt och lag.

Du var skölden, du var svärdet, — ljust och herrligt
 var ditt mål,

Och du bjöd så gladt för segern fram ditt bröst af
 sten och stål;

Stenen ramlat, stålet rostat, men den hand, som höjde
 dig,

Vakar ännu öfver folken mäktig och evinnerlig.

1857.

Veteranens jul.

Af stjernor hvalfvet gnistrar, mörk
den gamla skogen står;
Der glimmar i dess gröna skägg
så mången frusen tår.
Så tyst, så hemsk är nattens frid
på snöbeslöjad mo,
Och björn och varg blott fira här
julqvällens säkra ro.

Då ekar djupt i skog ett ljud
af matta tunga steg,
Hvem söker här från byn så långt
en svår och enslig väg?
Hvem djerfves störa furans lugn
och nordens frusna fläkt
Och värma drifvornas demant
med lifvets andedrägt?

Det är en gammal veteran
från Finlands sista strid.

Der går han fram, en skugga af
förgätna hjeltars tid;

Men än så hög, men än så varm
att hvart hans blickar gå,

Der skyllrar furan vördnadsfull
och drifvan blixtrar då.

På mossig sten han sätter sig,
och hjessan silfverljus

Så skönt och tankfullt böjer sig
vid höga furors sus.

På kinden rullar tyst en tår,
men ögat hvilar gladt

På högtidslugnet alltomkring
i stilla stjernljus natt.

Då talar han: jag helsar dig,
mitt hjertas stolta brud,

Du fura mörk, du natt så skön,
du vildmark i din skrud!

Jag känner dig igen, mitt land,
säg, känner du också

Din unge kämpabrudgum i
den trogne gubben grå?

Ack många år ha flytt, sen sist
 jag såg en natt som nu.
 Mitt hår blef hvitt, min panna blek, —
 blott evigt ung är du;
 Ännu så ung, så skön som då
 mitt svärd för dig jag drog,
 Och varma, röda kyssar af
 mitt hjerteblood du tog.

Det är förbi sen många år;
 ett annat slägte står
 Med annan håg, med annat lif
 i Suomis nya vår.
 Den strid de kämpa är ej min, —
 ty evigt, hvart jag går,
 Bland brutna svärd, förspilda lik,
 vid Oravais jag står.

Nyss satt ock jag en vördad gäst
 på stugans halm hos dem,
 Såg hopp och glädje bo ännu
 i finska hyddors hem.
 Än ville ock jag se engång
 dig, Suomis vinternatt
 Och helga drifvan med en tår
 som förr med blod så gladt.

Han talte icke mer, han drog
sin pels omkring sig blott
Och knäppte sina händer hop
och slöt så lugnt och godt.
Men skogen kring hans dödsbädd stod
i stjerneglans och sken
Med julljus utaf silfver på
hvarenda gröniklädd gren.

1859.

den 10. November 1859.

”Till fest!” från land till land
ett rop, ett gensvar mäktigt går.
Och konstens tempel öppnar sig
och högtidssmyckadt står,
Och folken skönt förena sig
båd när och fjerran från,
Att minnas tidens störste tolk
och sångens bäste son.

En ny Tyrteus gick du fram
i mensklighetens strid
För friheten och sanningen,
för andens ljus och frid;
Och för hvar ton en fördom brast,
en kedja söndersprang,
Och till beundran för din fot
tyrannerna du tvang.

Och mäktigt flög det fria ord
utöfver haf och land;
För det är intet haf för vidt,
för fjerran ingen strand.
Ryck det ej bort från folken mer, —
odödlig är dess gång;
Det blommar der i evig sol
af Schillers sköna sång!

När lärkan sjunger vårens hymn
i morgonljusets glans,
Då lyssna, guldombjutna, skog
och våg och blomstrens krans,
Tills, mäktigt gripne, sjelfve in
de stämma med dess röst,
Och skogen susar, böljan slår,
luft doftar blommans bröst.

Så sjöng ock du, när ny en dag
gick öfver folken opp
Med morgonluft och rosensken,
på löften rik och hopp,
Så fann ock hvarje ande djupt
sitt hjertas tolk i dig,
Och, mäktig stora värf och mål,
lycksaligt kände sig.

Och blektes många löften sen
som dimmor i det blå,
Din sång har menskligheten qvar
och den kan ej förgå;
Den krans, som sanningens triumf
ej än förklara fick,
Den lägger hon uppå din lock
med varm och tårfull blick.

1859.

Till Lars Gustaf Montgomery,

vid festen i Åbo den 13 Juni 1860.

Ung engång i Suomis nejder,
 Här i blodigt sköna fejder
 Äran mot dig log;
 Och du stridde, led och blödde,
 Tills, då ödet allt förströdde,
 Sorgsen bort du drog.

Bort du drog till andra trakter
 Och åt fridens milda makter
 Offrade din tid.
 Dock du Finland icke glömde,
 Stolt i häfdens blad du gömde
 Hennes största strid.

O, du minns i sommarnatten
 Friden här kring land och vatten, —
 Dagens vilda strid!
 O, du minns på drifvor kalla
 Rosor glöda, kämpar falla
 Jublande dervid.

O, du minns de enkla tjellen,
 Forsens vilda sång på hällen,
 Tallbevuxen hed,
 Folket der med enkla seder,
 Med sin dygd, sin tro och heder;
 Som dess son du stred.

Och till oss en längtan drog dig,
 Och vårt folk i famnen tog dig,
 Kände dig igen;
 Kände blicken, silfverhåren,
 Kysste bort den ädla tåren
 Från sin gamle vän.

Och det säger: än mitt hjerta
 Slår som förr, då du med smärta
 Afsked från mig tog,
 Ännu är jag ung som våren,
 Rask som du i ungdomsåren.
 Svärdet för mig drog.

Än i Suomi kämpas striden
 Gladt för ljuset, lyckan, friden
 Här på banad stig;
 Och det unga släktet gömmer
 Fädrens minne varmt och tömmer
 Stolt sin skål för dig!

Finska vikens klippor.

Vi segla bränning och död förbi
 På fräsande, snöhvít våg,
 Och stormen dansar så vild och fri
 I skeppets tackel och tåg.
 Vi fara fram emot Finlands kust,
 Snart skåda tjústa vi den,
 Hvert hjerta slår utaf längtans lust,
 Hvert öga blixtrar igen.

Se klippan der! det är finsk granit,
 Der skymta än fler också;
 De stå så mörka i bränning hvít
 Förutan en torfva på;
 Och dystra skåda de nu som sist
 Som när jag ser dem igen,
 Och dyster är deras saga visst; —
 Säg, vill du höra på den?

När Wäinämöinen ur vågens glans
 Bjöd Finland stiga engång
 Med silverfloder och björkars krans
 I solljus, blommor och sång,
 Med mörka furor på vilda skär,
 Guldvaggande sjöar blå,
 Skönt logo klipporna äfven här
 Emot sin skapare då.

Och blomman bad uppå Finlands strand:
 O, växte med mig en mö!
 O, fick jag vårdas af hennes hand,
 På barmen blomma och dö!
 Jag gåfve henne min rosenvår,
 Min doft, min färg och min glans,
 Jag gåfve henne den klara tår,
 Som darrar skönt i min krans.

Och furan bad på sin unga mark:
 O, kom du ynglingatropp!
 Vi skola brottas, min stam är stark
 Och smert och smidig min topp.
 Och björken: finge jag stå i ro
 Och böja grenarna ned
 Invid en hydda, der menskor bo,
 Ett godt och välsignadt träd!

Och insjön häfde sin silfverbarm
 I qvällens rosiga brand:
 O, fick jag gunga på vänsäll arm
 Ett älskadt par emot strand!
 O, fick jag kasta min silfvervåg
 Till gröna ängarnas börd
 Och spegla stilla med vänlig håg
 De gyllne nejdernas skörd!

Och fjellet höjde sin tinning gladt
 Med svällda ådror af jern:
 O, fick jag bjuda min dolda skatt
 Till lugna hyddornas värn!
 O, fick jag resa ett altar opp
 Mot himlens strålande blå
 Och lyfta högt på min stolta topp
 Mot Gudar menskorna så!

Men stum med kinden af tårar kysst
 Stod Wäinämöinen allen;
 I ödets stjernor han läste tyst
 Och sade sörjande sen:
 Här skola tusende hjertan slå
 I hög och strålande brand,
 Och ödslig, mörk är din lott ändå,
 Mitt unga älskade land!

Ty drömmande på din unga strand,
 Du mö ur vågorna blå;
 En morgon vakna du skall i band,
 I sekler sörjande stå;
 I sekler vänta din frihet än
 Med stilla kämpande bröst;
 O, äg då ljuft uti kärleken
 Af ädla söner en tröst!

Dock bäfvar du för ditt öde, säg,
 Vill förr du dö utan namn,
 Välan! — den bölja, hvarur du steg,
 Har kvar sin eviga famn.
 Men stum stod furan i skogen grön,
 Och fjällen, sjöarna blå.
 Blott strandens klippor i trotsig bön
 Till Wäinö talade så:

Så häf oss ut uti hafvets famn,
 Der vilda bränningen slår!
 Vi vilja vara förutan namn,
 Förutan blommor och vår.
 Skall ingen menniskofot också
 Oss röra i frid, — hvad mer! —
 Vi fria, fria i stormen stå
 Och fria när hafvet ler.

Och fri står klippan i bränning vred
 Och fri uti solens glans, —
 Står kal och mörk som en nattlig hed
 I silfvervågornas krans.

Ej fåfängt flöt der en droppe blod,
 Ej gjuts der bitter en tår,
 Ty på dess strand ingen hydda stod
 Och intet hjerta der slår.

Ej nånsin hafver en ovän rört
 Ditt fria, ditt stolta bröst.
 Hur tviflet suckar, du aldrig hört,
 Men heller ej hoppets röst.
 Ej steg en främling med svärd i hand
 På dina ödsliga skär,
 Men ingen älskar uppå din strand
 Och ber till himmelen der.

Du blickar mörk öfver djupblå grund,
 Blott öde vatten du ser.
 Du blickar dyster mot hvalfvets rund,
 Kallt stråla stjernorna ner.
 Och evigt står du i skummets brand
 Så vild och öde som nu.
 O, hell dig Suomis väna land!
 Det bättre valde dock du.

Skål för qvinnan.

Vid en studentfest.

Tag ditt glas uti hand,
Låt det glimma till rand
Med de blödande drufvor uti.
Jag vill dricka en skål,
Som att lemnas ej tål
Ibland bröder och vänner som vi.

Jag vill höja mitt ord
För det ljufva på jord,
För det skönsta i skapelsens led,
För den osedda gäst
Uppå ynglingafest
Som ändå i hvart hjerta är med;

För den purprade skyn
På den strålande hyn,
För de drömmande blickarnas brand,
För den snöhvita barm,
Der en kärlek så varm
Slår för oss och vårt älskade land;

För den slumrande blom,
 Som en qvinna så from
 Oss som barn uti hjertat har strött;
 För den sol, som den fick,
 Då den älskandes blick
 Sen i blomningens tider oss mött;

För det ljufva farväl,
 Som hon helgar vår själ,
 Då vi måste långt från henne gå;
 För den Engel, hon ber
 Ifrån himmelen ner
 Vid vår sida att skyddande stå;

Och för trohetens lön,
 Då ej blott i sin bön
 Hon oss sluter, men ljuft i sin famn;
 Då hon bär vid vår härd
 Såsom vi för en verld
 Vårt gemensamma lyckliga namn.

O, hur ler hennes bild,
 O, hur rodnar den mild
 Öfver framtidens ljusnande rand!
 Så med hjertat i brand
 Som med glaset i hand
 Skål för qvinnan i Suomis land!

Har du mod?

Har du mod att gå ut i lifvets strid
 Och dig hålla der som en man?
 Har du mod att sätta dig framom din tid
 Och dess villor, om du det kan?
 Har du mod att offra ditt hjerteblod,
 Din timliga lycka och fröjd
 För sanning och rätt? — då, yngling god,
 Träd in i vår krets förnöjd.

Har du mod att tro på din skönaste dröm
 Trots det verkligas hånande röst?
 Har du mod att som droppen i djupaste ström
 Söka väg genom klippans bröst?
 Då låtom oss svärja ett fostbrödralag!
 Och offra det ande och blod,
 Och kraft som kamp få vi nog en dag,
 Om vi äga det sanna mod.

Rosen i skogen.

Vilda rosen skön i skogen står,
Kalken strålar af en silfvertår,
Och kring den liksom en purpurflod
Strömmar rosens unga, friska blod.

Mellan granar står dess skönhet gömd,
Mindre skådad klart än ljufligt drömd.
Med en varsam kyss den glada vind
Andas kärlek öfver blommans kind.

Stum af tjusning stilla skogen står,
Trasten öm i nattens skymning slår,
Morgonrodnans första stråle varm
Perlbesmyckar rosens oskuldsbarm.

Vandrarns själ hon stämmer mildt till bön,
Der i rosig glans på tufvan grön
Ljuft om himlens skönhet, jordens vår
Talande sitt stumma språk hon står.

Visst en engel i en sky af doft
 Flög hon ner en stund i jordens stoft.
 Nästa morgon synns hon icke mer, —
 Ack, mot döden blott så huldt hon ler!

Så all skönhet blommar på vår jord
 Hastigt svunnen nästan förr än spord!
 Göm då själ dess bild, förrn den förgått, —
 Här den evig är i sången blott.

1860.

I en artists album.

Mycket finna, än mer spana,
 Ut i allt det högsta ana,
 Älska mycket, mer förglömma,
 Gå i lifvet ut och — drömma,
 Gudar tjena, guld försaka,
 Ge och fordra ej tillbaka,
 Hjertat offra, hjertan vinna,
 Kyla möta och dock brinna,
 Äran älska, ej begära,
 Skapa, bilda, pröfva, lära
 För ett mål, som aldrig hinnes,
 För en efterverld, som vinnes,
 Sen dig verlden mer ej når:
 Det är konstnärns lott på jorden. —
 Endast så odödlig vorden
 In till gudarna han går.

1859.

Fågeln.

Der sitter en liten fågel
På hafvets vilda strand.
Långt borta uppgår solen
I gyllene morgonland.

Der vinkar emellan rosor
En port af rubiner och gull.
Det växer i fågelns hjerta
En lust så längtansfull.

Han flyger mot morgonrodnan,
Skön vinkar dess purpurkust;
Han flaxar med svaga vingar,
Han sjunger med mäktig lust.

Allt längre, allt längre han ilar,
Han skådar bakom sig ej mer,
Tills, hvart han vänder blicken,
Blott öde vatten han ser.

Han flyger, tills vingen brister,
Han sjunker i böljande haf, —
Och aftonen ler i rosor
Och stjernan i guld på hans graf.

Mötet.

Hit med bägarn! Låt oss dricka

Än ett glas och ännu ett.

Ler du, syndens mörka flicka?

Kom och i min famn dig sätt.

Ha, hur rosig kinden flammar

Och hur yppig barmen slår! —

Vet du, hvarfrån elden stammar,

Som uti oss båda rår?

Luta locken mot min panna,

Sök att få mitt hjerta gladt.

— Kan min oro du ej stanna,

Gif dock nöje, vilda natt! —

Stunden flyger, rosenkransen

Vissnar, flicka i ditt hår.

Hör musiken! kom i dansen!

Klangfull midnattstimman slår.

Ha! hur ljuft att med dig sväfva,
 Fram i glad och nyckfull lek,
 Hur de väna kullar bäfva
 Vid hvar tryckning vild och vek!
 Stunden, rummet, minnet ilar
 Bort i toner, ljus och doft,
 Och en verld af vällust hvilar
 I en handfull lifvadt stoft.

Se gemaket, hur det vinkar
 Hemligt, tjusande och stumt!
 Matt en ensam lampa blinkar,
 Allt är redo, tyst och skumt.
 Sätt dig här! Divanen sväller,
 Hur du darrar vek och varm,
 Och ditt sköna hufvud fäller
 Drömmande mot smyckad karm!

Ögats glober hvälfva klara
 Simmande i eld och natt,
 Hvita armar sno sin snara,
 Sucken lockar öm och matt.
 O, nu är mig ljuft att drömma
 Med min tinning i ditt knä, —
 Saligt vill jag allt förglömma,
 Ditt och mitt och allas ve.

Säg min ros, du dunkelröda!

Säg hvar stod ditt barndomshem?

Hör din moder till de döda?

Dina syskon — minns du dem?

Har du någonting på jorden

Som du älskar, lefver för.

Ha! du spritter till vid orden

Och din hand till bröstet för.

Och ett svar du vill mig bringa,

Rycker fram en medaljong . . .

Denna ked och denna slinga!

Jag har sett dem förr engång.

Ve! det anlet som der strålar,

Var ju din förförare?

Ve! den bilden, som den målar,

Fordom var min egen, ve!

O, så är då du densamma,

Som min första tjusning var!

Bort! du bleka offerflamma!

Bort! jag aldrig känt dig har.

Ut inunder molnens hvimmel

Evigt störtar jag från dig.

Ve! hvar stjerna på Guds himmel

Ropar och förbannar mig.

Reminiscens från Piruvuori. *)

I tusen stycken ligger fjellet splittradt,
 Och tusen år ha stenarna förvittrat,
 Men än de lika hemskt och hotfullt stupa
 Uppå hvarann i dalen ned, den djupa,
 Der block på block i vild oordning ligga
 Och om en oträngd plats förgäfves tigga.

Der stå de liksom grafvar och ruiner,
 I halft förvissnad tall en vindkår hviner,
 I remnorna roffåglar byggt sig nästen;
 Här smyger vargen, kända vintergästen,
 I bondens stall, han tar *der* hvad han kräfver,
Här blodig matta sen på drifvan väfver.

Och sommarsolens glans, som vänligt skiner,
 Kallt återkasta klippornas ruiner;
 Förgäfves vinden mull i remnan sopar,
 Ur hvilken våren blommor små framropar.

*) I Karkku vid Kulovesi.

I mörka djupet, som derunder grinar,
 Allt ramlar ned och sjelfva mossan tvinar;
 Så skall det evigt stånda sönderstyckadt,
 Blott af sin egen hemska skönhet smyckadt.

Ruiner, menskohand ej vid er rörde,
 När er man skapade och er förstörde, —
 Men här har mörkrets engel stått på fjellet
 Engång och sett hur soln gick upp kring stället
 Och tänkt: hur många hjertan i den natten,
 Som brusto törstande och ej fått vatten,
 Hur många, som i dunkelt qual sig vredo,
 Då inga stjernor ljus i mörkret spredo,
 Hur mången engel, som sin vinge miste,
 Fast Gud och hon och — Satan blott det visste,
 Hur mången tärna ljuft om vännen drömde,
 Som henne då i vilda lag fördömde.
 Och gällt ett hånskratt öfver menskligheten,
 Det godas afbild, frädt för evigheten,
 Gaf Satan till, och eko sjöng i fjellet,
 Så det i tusen stycken flög på stället, —
 Likt hjertan, som för onda makter klinga
 Och sen med alla strängar sönderspringa.

1859.

Augustiaftonen.

I azur och silfver månen går
Och glimmar i vikens vatten, —
Så tyst och tankfull skogen står
Och drömmer och susar i natten.

En julle lätt öfver vågen far
Mot fiskarkojan på näset,
Ur jullen klingar en röst så klar,
Och elfvorna lyssna i gräset:

”Blif när oss Herre Jesu Christ!
Din nåd intill oss ile,
Ty aftonen är nu kommen visst,
Men ljuft i din hägn vi hvile!”

Och månen log på sin silfverthron,
Ett ljus upptändes i tjellet, —
Och länge bortdog psalmens ton
I fjerran blånande fjellet.

Söndagsmorgonen i staden.

Gården är sopad, och mellan hvar sten
Gräset det glittrar i morgonens sken,
Blommorna nicka för fläcktarnas kyss. —
Hörde du lärkan från landsbygden? — lyss!

Trädgården står uti grönska och blom,
Dufskaran trippar så vänlig och from
Efter en flicka, som barnslig och glad
Hoppar och kastar små kornen i rad.

Hej, på en käpphäst en riddare stolt
Sitter en pilt i sin nyss-strukna kolt.
Hoppsan min brunte! nu skynda med hast,
Att dig ej abctuppen får fast.

Tvenne små flickor med blommor och band
Sitta på trappan och skratta ibland,
När lilla Brunte för istadig är,
Sparkar upp jorden än här och än der.

Pappa och mamma i fönstret de stå,
 Tysta de se på de lekande små, —
 Handen till ögonen skymmande går
 Kanske för solstrålen eller en tår.

Klockljuden kalla från templet och klar
 Klingar en psalmtön och moder och far
 Ropa de små, och den larmande hop
 Kommer så tyst vid föräldrarnas rop.

Klädda till högtid i kyrkan de gå.
 Allt blef så stilla i hemmet derpå,
 Som om en engel med vinge och palm
 Ilat ditin med den klingande psalm.

1855.

Tyrannens natt.

Så tung står natten i sorgflor klädd,
 Tyrannen vakar på purpurbädd,
 Hans enda son uppå svartklädd bår
 Från slottet förde man bort i går.

Med öppet öga, med dystert sinn
 I mörka natten han skådar in,
 Der ljusnar, rör sig en fjerran punkt,
 Den kommer närmre, — han andas tungt.

Han ser sin son uti snöhvít skrud
 På vingars guld, som han fått af Gud.
 Han sväfvar sakta till bordet, der
 Den gyllne konungakronan är.

Han börjar plocka demanterna,
 Så sorgligt skiner hans gloria.
 "Jag får ej ro i min trånga graf,
 Förrän jag alla har plockat af.

”Min far dem köpt genom mord och död
 För undersåtares blod så röd;
 De döde fordra af mig dem nu.
 För min skull hafva de offrats ju.”

Till purpurmanteln han sedan går,
 Den droppar blod som af djupa sår.
 Bekymrad torkar han den ibland,
 Alltmer den blöder för snöhvit hand.

”Jag kan ej lefva, jag kan ej dö,
 Förrn denna mantel är hvit som snö.
 Med mina tårar jag tvager den,
 Med vingen torkar den om igen.”

Och bleka spöken kring gossen stå,
 Med vilda blickar till honom trå,
 Han gråter sakta, han blir så matt, —
 De gripa honom med hånfullt skratt.

Blek springer kungen ur bädd så snar,
 Allt är försvunnet, det ljusnat har, —
 Än bordet oskadd hans krona bär
 Och lika blodröd hans mantel är.

1859.

Höststormen.

Naturen är i uppror. Svartklädd höst
 Sig hugger girigt fast vid jordens bröst
 Och döds kallt flämtande så vildt och kort
 Dess sommarlif och skönhet suger bort
 Lik en vampyr och sveper lömsk och bråd
 I drifvans likduk offret för sitt dåd.

Högt ryter hafvet, ty den himmel blid,
 Som darrande i guld i qvällens frid
 Med sol och ljus har hvilat i dess famn
 Vill hösten rycka bort; sin huldans namn
 Det ropar högt, hvar bölja fåfängt ber
 Och störtar hvit i egen afgrund ner.

Se, eken kämpande på fjellet står,
 Sin ärekronas dunkelgröna vår
 Förgäfves skakar den och full af harm
 Mot höstens stormbud lyftar mergfull arm.
 Det hvisslar hånfullt åt den starkes hot
 Och strör dess ära vissnad för dess fot.

Och blomman, som de starkes öde ser,
 Står mild och lugn och ej om skoning ber,
 Blott gömmer tårdränkt kalk i mossans hägn;
 Men stormen ser det och med iskallt regn
 Den späda piskar fram derur, i stoft
 Förtrampar oskuld, skönhet, bön och doft.

Snart furan blott står grön, en minnesvård,
 Och hafvet stannar med en dödsaccord.
 Sitt värf har stormen fyllt och hvilar nu,
 De mörka skyar dela sig itu —
 Och oförgänglig stjernehimmel ser
 I jordens stumma ödemarker ner.

1859.

Guds trädgård.

Jag minns en flicka glad som våren,
 Som våren i vår barndomstid,
 Då löjet ler i sjelfva tåren
 Och själen är en bäck så strid,
 Men frisk och klar och oerfaren,
 En öppen, skämtfull breflapp till
 Den hela verld, — vi få sen svaren
 Med svarta kanter, svart sigill.

Hon var så skön, den lilla flamman!
 Vi lekte "far och mor" vi små,
 — Det var en fröjd, det var en gamman! —
 Men blott så ingen hörde på.
 Vi nära intill kyrkan bodde
 Och sprungo i dess vigda mull,
 I pastorns trädgård, som vi trodde,
 Af kors och vackra blommor full.

Dock undrade vi många gånger
 På dem, som kommo dit, att de
 Just sågo ut som mormors sånger
 Så sorgsne och andäktige.
 En gaf en krans, en gaf en blomma,
 En gaf en tår åt trädgården, —
 Vi stodo der med händer tomma
 Och hade endast leenden.

Ibland dock liksom tala hördes
 Det der i granens gröna topp.
 Sirenens hvita blommor rördes
 Och nickade än ned, än opp.
 Men länge kunde vi ej drömma,
 Vi lekte glada om på nytt
 Bland korsen natthugg, kurra gömma
 Och skreko: "fick du fatt?" — "jo pytt!"

Engång en gubbe silfverhårig
 Jag frågte: hvems är trädgården?
 Han log med blick så skön och tårig
 Och svarte: "det är Guds, min vän!"
 Guds trädgård, jublade vi åter,
 Ej underligt att skönt här är.
 Hvad Gud är god, som dock oss låter
 Bland sina blommor leka här.

Men när vi lärt oss stafva sedan
 "Här hvilar" uppå hvarje grift,
 Då ljusnade det litet redan.
 Inunder denna gyllne skrift
 Guds englar visst bland blomstren sofva
 Uti Hans trädgård hvarje natt
 Och lemna qvar en vacker gåfva
 Af tusen perlors silfverskatt.

Dock tyckte vi det lustigt bara
 En engel klockartitel ha
 Och riddare en annan vara,
 Det passade ej riktigt bra!
 En qväll jag gömde mig, att höra
 På engeln, när till sängs han gick, —
 Men hotfullt granen sågs sig röra,
 Jag sprang, och intet se jag fick.

Men hastigt mina lekars syster,
 Min lilla brud, min bästa skatt
 Blef sjuk — och förr så glad och yster
 Der log hon nu mot mig så matt.
 Jag handen höll den magra, lilla
 I min och grät: gå ej från mig!
 "Jag blir en engel, log hon stilla,
 I trädgården jag möter dig."

De flytt för längesen de åren,
Med dem min barndömshimmel blå;
Nu bor i sjelfva löjet tåren,
Dock tror jag ännu såsom då.
Och blir den strid, vår kraft förnöter,
Mig stundom här för tung och hård, —
Då går jag glad på nytt och möter
Min Engel i Guds blomstergård.

1859.

Den vakande modren.

Derute stormen mot rutan slår
 De svarta vingar och natten rår,
 Men slumra stilla, min rosenkind,
 Du vackra morgon, du unga vind!
 Mitt barn jag vaggar med sånger in,
 Det hör ej stormen, blott rösten min.

En skugga hemsk sig derute rör
 Och täljer synder som ingen hör,
 Men slumra stilla min engel mild,
 Du kärlekstanke, du oskuldsbild!
 Du lutar dig på min arm så godt,
 Du ser ej skuggan, mitt löje blott.

Den vida världen derute står
 Och ropar på dig om några år,
 Men än du slumrar i fridsäll hamn,
 Din lugna verld är en moders famn.
 O, minns i villande världens gång
 Som nu du hör den, din moders sång!

Den vansinniga spinnerskan.

Hon sitter vid röcken så knotig och grå
 Och väter och spinner den surrande trå,
 Hemskt hvirflar hon hjulet i taktmessig gång
 Och småler och sjunger en underlig sång:

Ej är jag en gumma, fast er synes så,
 Med aftärda händer och lockar så grå,
 Jag är ju en jungfru så dejlig och fin
 Och tvinnar med rosiga fingrar mitt lin.

En sjöman så rask är min fästeman huld
 Och trogen jag vill honom vara som guld.
 Vid afskedet sa' han: var lugn nu, min vän!
 Snart gifta vi oss, när jag kommer igen.

Jag stod uppå stranden tills solen gått ner,
 Sen tycktes väl tiden gå framåt än mer,
 Han tycktes ock komma från resan igen,
 Men såg icke på mig, han glömde sin vän.

Och så stod hans bröllop i sus och i dus,
 Härute var natt, men derinne var ljus,
 Jag stod bakom fönstret och grät mången tår, —
 Derinne gick bruden med myrtenprydt hår.

Hans ärliga ögon hur sveko de så?
 Ej falskhet kan bo uti himmelens blå.
 En drömbild det är och jag drömmer . . . ja, ja!
 Men ve, ingen ände den drömmen vill ta!

Snart hafver jag spunnit väl ut denna trå;
 Ur drömmen den hemska uppvaknar jag då.
 Så irra, du hjul, uti lusteligt mod,
 Och sjung, du mitt hjerta, om vännen så god!

1858.

Skridskoåkaren.

Öfver solbeglänsta fjärdar,
 Mellan tvenne blåa verldar,
 En i spegeln, en deroppe,
 Raskt jag ilar som en vind.
 Stålet mot min fot jag spänner,
 Lustigt öfver isen ränner,
 Frostén i en silfverdroppe
 Smälter på min varma kind.

Vill du veta, hvart det bärer?
 Se det namn, som stolt jag skärer
 Uti blanka fjärdens yta,
 Uti stelnad silfvervåg.
 Nästa vår, när böljan lossas,
 Här det ljufva namnet krossas,
 Går dock aldrig ur mitt hjerta,
 Aldrig ur min glada håg.

Vinden silfverblommor plockar
 Uti rimbeströdda lockar,
 Svala kyssar kinden gifver,
 Men den glöder blott dess mer;
 Ty, när hjertat trofast brinner,
 Ingen vinter på mig vinner,
 Och min segers runor skärer
 Jag i isen stolt och ler.

Din är segern, sköna flicka!
 När de klara himlar blicka
 I min själ, hvad ljufva vårar
 Väcka de ej saligt der.
 När din stämman mot mig klingar,
 Orden fly på englavingar,
 Och den Amors pil, som sårar,
 Full af himmelsk balsam är.

Vänta mig då, sköna flicka,
 Efter mig åt fjärden blicka,
 Varmare, när in jag träder,
 Mig du trycker då i famn.
 Kommer qvällen sen den tysta,
 Ömt bli dina läppar kyssta, —
 Aftonstjernan huldt oss viger
 Utan ord och utan namn!

Necken.

Glädjens, böljor! skimren klara

Öfver fina, mjuka sanden!

Dofta, vackra blomsterskara,

Dofta sällt vid insjöstranden.

Trenne systrar, yra, sköna,

Komma hit i dag att skalkas,

Sola sig på mattor gröna

Och i blåa böljor svalkas.

Hör, ett skratt i skogen klingar!

Ripan deras ankomst bådar.

Sorgfri ungdom äger vingar,

Ren vid udden män dem skådar.

Snart de hafva stranden hunnit,

Banden lossas under hatten, —

Liten fot, som frihet funnit,

Plaskar i det friska vatten.

Äldsta systemen Anna sänker
 Tankfullt på en al vid stranden
 Kransen, som hon gifva tänker
 Åt den vän, hon lofvat handen.

O, hur sällsamt ljuf är vinden!
 Menar Linda, öppnar barmen,
 Och den varma purpurkinden
 Stöder lätt med hvita armen.

Skälmskt en törnros Thilda kastar
 Ned i Lindas liljenejder.
 Denna yr till systemen hastar, —
 Och nu börjas vilda fejder.

Ty den ena vill den andra
 Ned i svala böljor rycka, —
 Bøljorna så lugna vandra,
 Brudgumssäkra om sin lycka.

Obemärkt då Anna sänker
 Sig i vågen skön att skåda, —
 Och en skur af perlor stänker
 Öfver sina systrar båda.

Huh! de ropa, fy då Anna!
 Och i vattnet ner de ila,
 Solen ler på deras panna,
 Liljorna bland vågor hvila. —

Uppå alen hänger kransen
 Vissnande i solens hetta.
 Anna ser det, upp hon ilar
 Den på lockens guld att sätta.

Blommor, valda bland de bästa,
 Friska vågen skall er smeka, —
 Systrar, jag vill Necken fresta,
 Med den gamle ungkarln leka.

Vig hon simmar som en löja,
 Silfverskum mot barmen spritter,
 Hvita nacken ses hon höja,
 Kransen lätt på locken sitter.

Och hon skrattar: sista gången
 Hafvets gubbe du mig smeker;
 Snart, i ljufva bojar fången,
 Med min brudgum blott jag leker.

Doften rosor och jasminer,
 Lätt ej Necken er bortplockar.
 Skälmska, sköna amoriner
 Flyga vakt kring mina lockar.

Trotsigt nu hon ned sig doppar,
 Silfver omkring locken glimmar,
 Kransen lös på vågen hoppar,
 Raskt och vigt hon efter simmar.

Fåfångt ropa invid stranden
 Systrarna: o, kom tillbaka!
 Efter kransen sträfvar handen,
 Ej hon vill sin lek försaka.

Kransen sjunker, . . . ned hon skjuter
 Som en pil, . . . likt guld det glimmar;
 Handen, hvilken blomstren sluter,
 Öfver ytan redan simmar.

Kransen, handen, gyllne ringen
 Våldsamt vågen åter sväljer. —
 Hennes strid i djupet ingen
 Skådat, ingen den förtäljer.

Sjömansgossens afsked till sin brud.

Farväl, min unga sköna brud!

Jag måste bort från dig,

Och när vi träffas, vet blott Gud,

Igen på lifvets stig.

Hör, redan afskedstimman slår,

O, torka bort ditt ögas tår.

Nej, låt den stråla än en stund

Mot mig i ögats frans;

Der ler på trohets azurgrund

En evig kärleks glans.

I höstlig natt vid stormens strid

Blir den min andes ljus och frid.

Säg, minns du än den mörka lund,

Der frid och skugga bo,

Der vi en stjernströdd aftonstund

Hvarandra svuro tro,

Och kyssen brann uppå din munn,

Inseglet uppå vårt förbund?

Ack, gles och gul är lunden nu,
 Och stormen hviner: höst!
 Dock hopp och minne skapa ju
 Ny vår i våra bröst.
 Vi skiljas, — men med tro och hopp
 Mot samma himmel se vi opp.

En kyss ifrån din rosenmunn,
 Du hulda, gif mig den
 Och luta dig som förr en stund
 Emot mitt hjerta än!
 Sen får jag drömma blott om dig
 Derute uppå stormars stig.

När, flicka, på din fönsterkarm
 En svala sätter sig
 Och sjunger flämtande och varm
 Sitt qvitter gladt för dig,
 Tro att jag då har sändt dig den,
 Tro att den kommit från din vän.

Gråt ej, om i det vida haf
 En enslig bädd jag får.
 Kan du ej pryda der min graf
 Med blommor och en tår,
 Du minns ju stundom mig ändå
 Och längtar till mig i det blå.

Men rostar ringen på din hand,
 Din kärlek och din tro,
 Då res ett kors på hafvets strand,
 Der storm och bränning bo,
 Då först som död du sörje mig,
 Död för min hembygd och för dig.

Hvi blir du blek? jag vet förväl
 Det kan ej blifva så.
 Med varma strålar ser din själ
 Ur trogna ögon blå,
 Du himmelsdröm i lifvets natt,
 Du själens fröjd, du hjertats skatt.

Ännu en kyss, en enda blott!
 Och sen — farväl, farväl!
 Ännu en blick, — det känns så godt,
 Så himmelskt i min själ.
 Min ros är du, en vind jag är,
 Farväl! — o, hur du är mig kär!

1856.

Demanten på Marssnön.

På drifvans snö der glimmar
 En diamant så klar.
 Ej fanns en tår, en perla,
 Som högre skimrat har.

Utaf en hemlig längtan
 Hon blänker himmelskt så;
 Hon blickar emot solen
 Der skön den ses uppgå.

Vid foten af dess stråle
 Tillbedjande hon står
 Och kysser den i kärlek
 Och smälter i en tår.

O, sköna lott att älska
 Det högsta lifvet ter,
 Att stråla i dess solblick
 Och dö, när skönst den ler!

Vårdroppen.

I morgonstundens vår
 Vid lärkors glam
 På molnets kant en tår
 I solljus samm.

På jord som i det blå
 Klang fröjdens ljud.
 Gif mig ett lif också!
 Hon bad till Gud.

Och liten englahand,
 Som molnet höll,
 Tog sakta på dess rand,
 Och droppen föll. —

Och speglade en stund
 Guds verld så skön,
 Guldmolnig, himmelsrund
 Och jorden grön.

Föll så i hafvets famn
 Och gömdes der. —
 Hvem frågade ditt namn,
 Hvem såg dig här?

I den älskades nejd.

Lärkan:

Högt i morgonskyn jag svingar,
 Högt i purpurlågor,
 Jublar säll på lätta vingar,
 Förd af luftens vågor.
 Öppet Helmis fönster står,
 Hon mig hör, till fönstret går.
 Se, hon tjust en slängkyss kastar,
 Solen ler i blickens glans.
 Som en pil jag nederkastar
 Längst på blomrabattens krans.

Blommorna:

Doftande på ängens tufva
 Leende vi lyssna.
 O, hvar dröjer hon den ljufva?
 Tystna, fågel, tystna!
 Klinga ren ej Helmis steg,
 Perlomglimmade på väg?

Kanske skall i dag hon kransa
 Barmens bölja med min vår,
 Kanske skall i qväll hon dansa
 Med min krona i sitt hår.

Björken:

Susen sakta, gröna hängen,
 Guld och perlbestänkta,
 Stilla skuggen blomstersängen
 Längtansfullt försänkta!
 Här uti min skugga nyss
 Satt hon blyg som vårens kyss,
 Svärmande som fågelsången,
 Skön som morgonskyn i brand.
 Ack, hur mången tår, hur mången
 Gjöt jag ner på snöhvit hand.

Vågorna:

Glittrande vi nacken böja,
 Randa fina sanden.
 Skymtar ren ej Helmis slöja,
 Fladdrande mot stranden.
 Ljuft är himlen famna få,
 O, hur ljufvare ändå
 Tätt sig till den hulda gjuta,
 Brusa, sucka, stilla dö.
 Kom, o kom vår kyss att njuta,
 Rena, hvita, vackra mö!

Älskaren :

Vågor, o brusen!
 Dofta du blomma!
 Björkar, o susen!
 Ville hon komma!
 Blomma, i drömmar
 Kysser jag dig!
 Glittrande strömmar,
 Hvisken om mig!

Fåglar, som svingen
 Jublande opp,
 Längtande klingen
 Glädje och hopp!
 Finge jag vara,
 Sjunga som I,
 Älskande fara
 Vingad och fri!

Neder jag sköt då
 Helmi på arm,
 Kanske hon slöt då
 Mig till sin barm;
 Bäst hon mig kysste,
 Bytte jag hamn,
 Slöt henne tyst i
 Ynglingafamn.

Hjerta, var stilla
Glöd så ej du!
Är det en villa?
Kommer hon nu?
Blommorna lyssna,
Vinden bortdog,
Vågorna tystna, —
Göm mig, o skog!

1860.

Hymn till kärleken.

(Förut tryckt i Lännetär.)

Kärlek, flamma från det höga,
 Tänd i menskohjertat opp,
 Strålände ur solens öga,
 Glödande ur rosens knopp!
 Gud i skapelsessekunden
 Jorden gaf din kyss så varm, —
 Evigt, evigt sen den stunden
 Glöder den i jordens barm.

Minsta blomma skönt dig röjer,
 Ljuft du andas i dess doft,
 Lunderna de gröna höjer
 Du ur jordens mörka stoft,
 Du i fågelsången klingar,
 Du omstrålar himmelen,
 Tigerns grymhet du betvingar
 Och till ömhet lockar den.

Flickans öga du bestänker
 Med en himmelsk tjusningsglans,
 Du i ynglingsblicken blänker,
 Der han står med ärans krans.
 Blott med dig hon drömma vågar,
 Blott med dig hans morgon gryr,
 Och ditt rosenaltar lågar
 Och din fest i kyssar flyr.

Skön du hvälfde qvinnobarmen
 Till din andes helgedom,
 Mjuk du bäddar modersarmen,
 Ler ur barnets blickar from.
 Mannen gör du stark att strida
 Hur än ödet vänder sig;
 Allt med dig vi kunna lida,
 Säll är ingen utan dig.

Folken öfver öde hafven
 För du i hvarandras famn,
 Ljust blir lifvet, ljus blir grafven
 Vid ditt segerrika namn.
 Lugnt vi följa dig i fjäten
 In i dödens dunkla land,
 Frukta ej för evigheten,
 Ty du väntar på dess strand.

Gud i skapelsessekunden
 Jorden gaf din kyss så varm,
 Evigt glöder sen den stunden
 Du i alla släktens barm.
 När vi för Hans öga hamna,
 Flammar i vår själ den än,
 Saligt skall Han oss omfamna,
 Evigt ta sin kyss igen.

1860.

I lifvets kamp.

Du måste framåt, du får icke falla,

Hur stormmolnen svalla

Och åskorna knalla.

Framåt med blicken mot fjerran mål,

Med själ af eld och med arm af stål!

Med hopp och tro,

Utan rast och ro

Framåt, framåt

På din eviga stråt,

Oroliga, eviga ande!

Du får icke dröja der rosorna glöda,

Der drufvorna blöda.

De döda, de döda!

Hur fröjden dig manar i tjusningens famn,

Hur drömmarna vinka till njutningens hamn,

Med hopp och tro,

Utan rast och ro

Framåt, framåt

På din eviga stråt,

Oroliga, eviga ande!

Du måste framåt genom öknarnas salar,
Som blommornas dalar.

Dig intet hugsvalar.

När utom är strid, då är inom dig frid,

När utom är frid, då är inom dig strid.

Med hopp och tro,

Utan rast och ro

Framåt, framåt

På din eviga stråt,

Oroliga, eviga ande!

Se äran, — på stridernas blodiga lansar

Framför dig hon dansar,

Och räcker dig kransar;

Nu eviga segrar besjunga ditt namn, —

O stanna ej, lyssna ej! falskt är ett namn.

Med hopp och tro,

Utan rast och ro

Framåt, framåt

På din eviga stråt,

Oroliga, eviga ande!

Må sångarn vid sorlande vågorna drömma,

Den vise förglömma,

Hur hastigt de strömma, —

Men sjelf är jag vågen, som mäter mig, men

Blott med oceanen och himlen om dem.

Med hopp och tro,
 Utan rast och ro
 Framåt, framåt
 På din eviga stråt,
 Oroliga, eviga ande!

Hvad är du, hvad vill du, hvart stöder du stegen,
 Hvar finnes belägen
 Vål gränsen af vägen?
 Du vet ej, blott hör den Osynliges röst
 Från fjerran som när, från ditt eget bröst.
 Med hopp och tro,
 Utan rast och ro
 Framåt, framåt
 På din eviga stråt,
 Oroliga, eviga ande!

1860.

Det förtorkade trädet.

Qvittra, du min lilla fågel,
 Qvittra i den torra linden!
 Tro dock ej din sång uppväcker
 Den till grönska och till glädje.
 Vet du, hvarför linden torkat,
 Vet du, hvarför kronan vissnat,
 Och den fasta stammen murknat?
 Ut i stammen skuro tvenne
 Unga hjertan in sin kärlek.
 Dessa hjertan skiljdes sedan
 Brustna här i lifvets stormar.
 Ynglingen bedrog sin flicka,
 Flickans brudsäng blef då grafven.
 Under träden är hon myllad,
 Sköna blommor gro kring linden.
 Flickans hjerta har för roten
 Talat om sin dystra smärta;
 Roten det för stammen talat,
 Stammen det för grönklädd krona.

Derför sörjer grönklädd krona,
 Derför murknar tjocka stammen,
 Derför vissnar starka roten.
 Qvittra fågel, fåfängt qvittra!
 Linden aldrig mer skall grönska,
 Ty en gäckad kärleks tårar
 Bränna på dess merg och rötter.

1856.

Till Ellen.

Flicka, skönare än källans
 Klara, fria, vackra våg, —
 O, behåll som hon för evigt
 Denna friska barnahåg!

Flicka, skönare än stjernans
 Milda glans i aftonen, —
 O, behåll som hon för evigt
 Dig ett rum i himmelen!

Flicka, skönare än rosens
 Friska daggbestänkta vår, —
 O, behåll den doft för evigt
 Som dess väsen genomgår!

Glöm dock ej ibland att tänka
 På din yra fjäril ock, —
 Ljuft du bundit har hans vinge
 Med din nattligt ljufva lock.

Till Minna.

Skönt du log bland ängens blommor
Qvittrade bland skogens fåglar.
Intet öga var så vänligt
Såsom ditt i hela världen,
Ty utur ett himmelskt hjerta
Sändes dina varma blickar.
Som en vårsols milda stråle
Föll din blick och rosor väckte
Ynglingshjertats första blommor.
Hvarför skulle dem du väcka,
Endast för att dem förbränna?
Men det vet ej solens stråle
Och skall aldrig det få veta.
Gerna blommorna förbrännas,
Hviska med en tår i ögat:
Lif du gaf oss, — tog ock lifvet!

1855.

Rosor och kyssar.

Vi gingo tillsamman, vi unga,
Längs ängens blommande rand.
Långt efter oss blefvo de gamla,
Vi voro på tu man hand.

Nog tänkte jag något säga,
Men tyst jag en törnros bröt.
Hon gjorde detsamma, men tyckte
Att min var "alltför söt".

Då bytte vi om behändigt.
Hon log och rodnade lätt,
Och ros efter ros vi bytte
Och bundo hvarandras bukett.

Snart bytte vi mer än rosor:
De sötaste kyssar små, —
Men, ack, att de gamla voro
Bakom oss alltid ändå!

När och fjerran.

Emellan oss var skog och sjö
Och höga fjell med evig snö, —
Och ändå var du mig så när,
Som himlen för den fromme är.

Ty mellan oss en engel flög
Och jemt med helsningar han smög,
Och drömmar om en evig tro
Vi närde djupt i själens ro.

Så gingo några år förbi,
Och åter råkades nu vi;
Hur mycket du förändrad var!
Och jag också, du förebar.

Och mellan oss en öken låg
Så lång att ej dess slut jag såg,
Och ändå var du mig så när,
Som grafven för en dödssjuk är.

Stjernorna.

På den östra himlastranden
Står en stjerna silfverklar,
Fjerran på den vestra randen
Den sin vän och älskling har.

Fast de från hvarandra tindra
Mer än millioner mil,
Inga rymder kunna hindra
Gyllne blickens säkra pil.

Ej de veta att de båda
Äro mörker blott och stoft, —
Skönt de i hvarandra skåda
Guld och rosor, ljus och doft.

Varning.

Lägg, yngling, handen på ditt bröst —
 Hvad klappar rastlöst der?
 Det kan bli dina dagars tröst,
 En stjärna ljus och skär,
 I stormens dån en engels röst,
 En eternell i lifvets höst, —
 Lek ej med elden der!

Lägg, yngling, på ditt bröst din hand, —
 Hvad klappar fridlöst der?
 Det kan bli dig en helfvetsbrand,
 Som all din ro förtär,
 Ett sår, som blöder utan band,
 En afgrund utan ljus och rand, —
 Lek ej med elden der!

Afskedet.

"Godnatt, du goda flicka!
 Godnatt ännu engång,
 Jag måste gå, det skymmer
 Och vägen är så lång."

"Godnatt, du goda gosse, —
 Men glöm dock något kvar,
 Så har du skäl att komma
 Igen om några dar."

Han gick, hon honom lyste
 Med lampan i sin hand;
 Så mörk var mörka locken,
 Så röd var kindens brand.

"Godnatt!" — "godnatt!" de sade,
 Förstulet blicken brann, —
 Och båda något glömde
 För evigt hos hvarann.

Nattstycke.

Nu hvilar hon ljuft och stilla
Bak nedfälld rullgardin;
Små ljufva englar vagga
Den slumrande saligt in.

Bland englarna har sig smugit
En gud, och han vingar bär!
Hvem mände af dem få hvila
I natt hos min hjertans kär?

En engel: o, får jag dig föra
En stund till din barndomstrakt,
Der tempelklockorna ringa
Med sällsam tjusningsmakt?

En annan: o, får jag dig gifva
Min harpa af renaste gull
Och lära en sång dig sjunga
Af himmelska toner full?

En tredje: o, skola vi flyga
Med molnet i strålande brand
Och skåda i månskenets silfver
Mångtusende städer och land?

Då smyger den vingade guden
Sig tätt till hennes famn
Och lyfter på mörka locken,
Och leende hviskar — ett namn.

Då spritter hon till, hon sträcker
Mot honom sin hvita arm, —
Hon rodnar med slutna ögon,
Han hvilar på hennes barm.

Var det en dröm?

Var det en dröm att ljuft engång
 Jag var ditt hjertas vän? —
 Jag minns det som en tystnad sång,
 Då strängen darrar än.

Jag minns en törnros af dig skänkt,
 En blick så blyg och öm;
 Jag minns en afskedstår, som blänkt, —
 Var allt, var allt en dröm?

En dröm lik sippans lif så kort
 Uti en vågrön ängd,
 Hvars fågring hastigt vissnar bort
 För nya blommors mängd.

Men mången natt jag hör en röst
 Vid bittra tårars ström:
 Göm djupt dess minne i ditt bröst,
 Det var din bästa dröm!

Till Helmi.

Den tår för dig jag gjuter
Är bitter och ljuf ändå; —
Det bittra är mitt hjerta,
Det ljufva din blick den blå.

Hjertats sång.

Hjertat har ingen ro,
Hjertat törs intet tro,
Klappar i oro blott; —
Hvem har dess suck förstått?

Strålande öga blå,
Hvarföre stråla så,
Tjusande leende,
Hvarför så himmelskt le!

Evigt du tog min ro,
Hjertat törs intet tro,
Ett blott det säkert vet, —
Kärlekens evighet.

Drömmer, — dess dröm är strid,
Vaknar — och får ej frid,
Brister — och kan ej dö,
Lågar i is och snö.

Hoppas — och gäckas jemt,
Tviflar — och af ett skämt
Lugnas, — för att igen
Klappa dess värre än.

Stod jag vid grafvens rand,
Lika dock brann dess brand;
Droge jag hjälm och svärd,
Stred blott för dig, min verld.

Vore jag stjernors gud,
Du blefve dock min brud;
Vore min tiggarns lott,
Dig dock jag tiggde blott!

I ensamheten.

Det suckar i himmel,
Det suckar på jord,
Och menskorna sucka
I sånger och ord.

Och hvart än jag blickar,
Är allting så skumt,
Så ovisst och dunkelt,
Så sorgset och stumt.

Då ville jag fly
Till den älskades bröst, —
Men fjerran hon vandrar
Och hör ej min röst.

Till Helmi.

T
oner djupa, underbara
I mitt hjerta länge slumrat.
För en blick ur dina ögon
Till odödligt lif de väcktes;

Några till en evig smärta,
Andra till odödlig glädje.
Halft i löjen, halft i tårar
Mellan den min ande sväfvar.

Öfver en afplockad ros.

Du unga blomma i purpurblod,
 Hur blek du hvilar i handen.
 Nyss frisk och doftande fri du stod
 Uti de blommande landen.
 Men ack! hvi log du så varm och rik,
 En jungfru vän i din oskuld lik,
 Och hvarför såg du på mig så skön?
 Att bruten dö blef din lön.

Och dock ännu du så vänligt ler
 Mot mig, ehur jag dig brutit,
 Ehur från grenen jag tog dig ner,
 Der ljuf din vårdag du njutit,
 Ehur jag ingenting kan dig ge,
 Än blott med tjusning uppå dig se
 Och andas stilla din vällukt in
 Och glädjas att du är min.

O, finge jag åt en älskad brud
Dig ge, du ljufvaste blomma;
Men som en vind är min suckans ljud
I rymder öde och tomma;
Och såsom du är mitt hjerta visst
En blomma, bruten ifrån sin qvist,
Som ditt så flyger dess lif sin kos.
O, vissna, vissna min ros!

Flickans afsked.

Goda gosse, du skall resa,
Svårt du har att lemna mig.
O, det bästa af mitt väsen
Tager du ändå med dig.

Mina ögons ljufva glädje,
Kindens rodnad, hjertats tro,
Mina kyssar och min kärlek,
Mina tankar och min ro.

Så mitt väsen skall dig följa,
Huru långt du dig beger.
O, förskjut det ej derborta! —
Hem det hittar sen ej mer.

I en konstälskares album.

Det finns en konst att evigt vara ung,
 Fast locken glesnar, hjessan böjes tung.
 Hur snabb och mäktig tiden äfven svingar,
 En genius finns, som äger bättre vingar;
 Hur djup och hård sin runa tiden skär,
 En genius finns, som den i blommor klär:
 Det sköna älska. Njut det i naturen,
 Lef blommans lif, lef stjernans i azuren.
 Njut det i konstens rika underverld,
 Der sången blommor och musiken klingar,
 Der tanken ilar jemt på himmelsfärd,
 Men jordens rosor rodna på dess vingar.
 Då gjutes evig ungdom i din själ,
 Der den bland stora andar ofta dröjer,
 Tills lifvets sorger små, dess flärd och fel
 En skugga bli, som ljuset mer förhöjer.
 Den glada vishet konstens lära är,
 Och evig ungdom dig, sin vän, beskär;
 Ty det, som lefver öfver skiften, öden,
 Du njöt i lifvet, har till vän i döden.

Vid invigningen af G. A. Wallins minnesten.

(Melodi: Fraa issefjorden etc. af Hansen.)

På öknens slätter i natten
En beduin framfar,
Kamelen vaggar sakta
Och himmelen tindrar klar.
In slumra öknens vågor
Vid vandrarns aftonpsalm.
Vid vägen i toppen bruten
Står vissnad ung en palm.

"Dig stormen bröt i din blomning, —
Stor Allah är som var!"
Så beder beduinen,
Till tömmen han åter tar.
En reskamrat från fordom
Då minnes hastigt han.
Han nämnde sig Abdul Waly; *)
Det var en trofast man.

*) Wallins i öknens antagna namn.

Han minns hur der vid hans sida
 En stjernklar natt han red,
 Den resliga gestalten
 Med stål uti hvarje led.
 "Hvar manne nu han resa
 I öken eller stad?"
 En sörjande vindfläkt susar
 I palmens vissna blad.

Han vet ej att högt i norden
 Han ligger gömd i frid,
 Att här han föll likt palmen
 I blomningens bästa tid;
 Vet ej hvad allt förloradt
 Med honom gömdes sen; —
 Vi veta det vi dess mera,
 Som reste denna sten.

Till den nygifta.

Du sluter honom till ditt varma hjerta,
 Det varma hjertat, som han älskat så,
 Och ljuft han lofvar att i fröjd som smärta
 Med dig förenad livvets kamp bestå.

Väl strålade den friska myrtenkransen,
 Nathalia, skönt på dina lockars natt,
 Dock ännu skönare log kärleksglansen
 Ur dina ögon, ler der än så gladt.

Och därför, fast i dag du bort skall fara
 Ifrån det hem, der du har fostrats opp,
 Se, sällhet bor dock i de tårar klara
 Och ur din makes strålar samma hopp.

Så går du hän med fröjdomstrålad smärta,
 Invigd prestinna för den altarahärd,
 Hvars offerflamma är ditt eget hjerta,
 Hvars tjänst — din ära och din efterverld.

Gå till den sällhet, som dig himlen ämnar,
 I lycka mild, i sorg bekymmerfri, —
 O, gå välsignad af det hem du lemnar
 Till det, der du välsignelsen skall bli.

I en ung flickas album.

Du söker vänners tro och tröst;
Sök den ej i de skrifna orden.
Var vän med engeln i ditt eget bröst —
Då har i lifvets vår som höst
Du vänner nog i himlen och på jorden.

Invigningen af de döfstummas skola i Åbo. *)

Hvad klang den psalm, som stilla mot det höga
På denna dag ur rörda hjertan bröt,
Hvad sken i tåren, som ur månet öga
I högtidsstunden klar och himmelsk flöt?
En glädje, högre än den stunds, som svingar
Med dans och blommor bort på flärdens vingar,
Ty skönt gick upp en hoppfull gryningstid
För nyss så hopplöst bundna andars frid.

De stodo der de tolf i mängdens hvimmel
Och sågo kring sig stilla undrande,
Men ljus var blicken, ty mot Fadrens himmel
De redan lärt sin stumma bön att be.
O! denna blick skall bli allt mer värtalig,
Och denna bön allt mera lugn, lycksalig
För fröjden att få lefva, älska här; —
Du trötta mensklighet, gå dit och lär!

*) De inskrifne eleverna voro till antalet 12.

Lär här hur denna lycka dock är ringa,
 Som här du sökt, mot den du fått, men glömt:
 Att ha en Gud, till hvilken du kan svinga
 I bön och kärlek, som dig älskar ömt;
 Att bröder ha, dem du får älskad trycka
 Till hjertat ljuft i vänskaps stilla lycka,
 Att ha ett fosterland, uti hvars värf
 Du offra kan din andes ringa skärf.

Den lyckan skola dessa njuta lära,
 — Af jordens lycka all är den blott sann, —
 Och med sitt lif en evig lager skära
 Åt anden, som uppå naturen vann.
 De skola gå i Finlands skilda trakter
 I tjänst hos kärlekens och ljusets makter
 Och som de stummas tolf apostlar se
 Till bröder, hårdt vanlottade som de.

Så varde ljus för dem, — som strålen ilar
 Från himlen ljudlös genom natten lång!
 Och själens strängaspel, som stumt nu hvilar
 Skall stämmas här att klinga klart engång,
 När döden tecknar: kom! och själen svingar
 Befriad upp till Gud på lösta vingar;
 Der skall dess stämnda strängars första ljud
 Bli det: jag tackar dig för lifvet Gud!

På Sofiadagen

(till en mor af hennes barn.)

Det blir en tid, då böljan fridfullt flyter
Bland blomstren, dem hon väckt på stranden opp,
Då uti ljufva vemodsminnen byter
Sig hvarje barndomsdröm och ungdomshopp,
Då själen icke mer bland goldmoln ilar,
Men tyst och tänkande sin vinge hvilar
Och ser, hur fjerran invid himlens rand
Uppstiga klara stjernor efterhand.

Den tidens slag du slår, o modershjerta!
Som unga blommor knoppas vi kring dig.
Vår fröjd är din och din är ock vår smärta,
Med oss du går igen din ungdomsstig.
O, må vår fröjd då ren och ädel vara,
Vår smärta, stilla qvälld ur källa klar!
Det är blott så en lön vi kunna spara
Åt den, som vid sin hulda barm oss bar.

Med goda föresatser, varma böner
Vi vilja fira din Sofiadag,
De likna vårens grönska, hvilken kröner
Det bord, vi sirat ut åt dig i dag;
Så svag är den, är blott ett hopp i Herran,
Men växer, blommar i Hans kraft engång, —
Så äfven oss Hans kärlek är ej fjerran,
Han skall ge mening åt vår enkla sång.

1856.

På Professorskan S * * * s 40:de födelsedag.

Hvi står ditt hem i dag
 I blommor och i strålar,
 Hvi slår med högre slag
 Hvart hjerta här i dag?
 Hvad är den fröjd, som mild och klar
 I allas blick sig målar?
 O klinga sång till svar!

Vi fira här den dag,
 Då första gång på jorden
 Ditt varma hjerta slog,
 Ditt milda öga log;
 Då in du vegs till lifvets strid,
 En herrlig seger vorden
 Med kärlek, hopp och frid.

Så blef ett lif åt dig
 Så lugnt och lyckligt gifvet,
 Och kärlek innerlig
 Med blommor strör din stig.
 O, bind än länge minnets krans
 I njutningen af lifvet!
 Det ler i hoppets glans!

Den profana kritiken.

En ung konstnär i Athen, den staden,
 Der snillen växte som frukt bland bladen,
 Han hade huggit af sten en bild,
 En skön gestalt både stolt och mild.
 Apollo skulle den der framställa
 Och som en urbild af skönhet gälla.
 Men full af ifver nu konstnärn lopp
 Och ställde den uppå torget opp.
 Att höra hur man hans verk bedömde,
 Han sjelf sig unnan i hopen gömde;
 Der kom en kritiker gammal och tung,
 Han tyckte bilden se ut för ung,
 Der framsprang skallig och tunn en annan,
 "För fet är guden, för låg i pannan."
 Der kröp en kyckling utur sitt ägg,
 För långt han tyckte Apollos skägg.
 Der kom en pösig patron, han sade
 Att guden hade för ussel vade.
 Der skrek en oppnäst mamsell med tant:
 "Han snabel har som en elefant!"

Der svor en skräddare, fromt tillade:

"Hur fräckt! om ändå han byxor hade!"

Der var stenhuggaren ock tillreds:

"Den stenen passar ju ingenstäds.

Konstnärns medbröder de värsta voro

Från upp till ner de med bilden foro;

"Hur många fel uti smått som stort!" —

Det värsta var dock att han den gjort.

Och konstnärn, vred att på mera höra,

Gick hem — att nya statyer göra.

Till Helmi.

Söndan nämns bland dagar perlan,
Helmi det bland flickor är;
Och en sann och äkta perla
I det radband, som jag bär.

I det "radband" utaf sköna
Milda qvinnoanletsdrag,
Hvaruti mitt stackars hjerta
Insnörddt är till domedag.

Till den stora "domedagen",
Då jag ut att fria går,
Och af alla, först af Helmi,
Korgen för min djerfhet får.

"Korgen", hvori sen jag kastar
Verser, fulla utaf sorg.
O, förskona allmänheten,
Helmi, för min papperskorg.

Åsnan på examen.

Sultanen han satt i sin mjuka divan:

"Inkalla min storvizir!

Han skall vara fiffig af sjelfvaste fan;

Vid det jag ren utledsen blir.

I dag det mig lyster att pröfva min man.

Låt se, hvad den gunsti' herrn kan."

Viziren kom in och i golfvet sig slog:

"Hvad vill ni er ringa slaf?"

Och paschan en rök utur chibuken drog

Och dystert det svaret gaf:

"Det sägs ni den visaste är i stan;

Lär min åsna läsa koran."

Viziren blef gul som en kramad citron:

"Omöjligt, o Herre! det är."

"Nåväl, — röt sultanen i vredens ton, —

"Vid Gud och profeten jag svär,

Lär ni ej min åsna att läsa i bok,

Så hänger jag upp er på närmaste krok."

"Profeten mig hjelpe! Er vilja ju är
Min lag i evinnerlig tid."

Och bort går viziren och puttrar och svär,
Och åsnan den lunkar bredvid.

"Det har man för visheten! hängd jag nu blir.
O, vore jag åsna och åsnan vizir!

Dock karlen var fiffig som sjelfve Le Tort;
Ett medel i nöden han fann.

Ett korn vid hvar punkt i koranen han sår,
Der lågo de tätt vid hvarann;

Och åsnan fick lära att söka sin mat
I heliga boken, begagnad som fat.

Allt tunnare kornen nu sådde han ut,
Allt större blef åsnans aptit.

Med tungan den vände hvar sida till slut
Och läste med synnerlig flit;

Och såg den ett korn på sitt heliga fat,
Den skrånade gladt som den fått pastorat.

Och sedan den fastat en dag och fått skick,
Så leds till sultanen dess fjät.

Med hufvu't på sned den begrundande gick,
Så from som en hungrig asket.

I salen på bordet der låg en koran,
Kring den sutto alla förnämste i stan.

Upp slog nu viziren den heliga bok
 Och examinandus steg fram,
 Och vände hvar sida så flitig och klok
 Och qvidde af hunger och skam;
 Men hur han studerar från upp och till ner,
 I boken ett endaste korn han ej ser.

Förvåning till stenar församlingen slog,
 Det var ett för kosteligt djur!
 Sultanen i skägget med undran sig tog,
 "Vizirn är en äkta flur!
 På fläcken han genast professor skall bli
 Och åsnan dervisch i mitt fästuteri!"

Hans Helighet åsnan till titel nu fick
 Och hafra i krubba af gull.
 Stolt i processioner bland paschar han gick,
 Och hopen af undran var full,
 Der han som ett helgon i gloria sken,
 Men annars ett tecken på fetma hos fän.

Så ställes han engång igen för koran.
 Men boken han den och den ger,
 Han ylar och sparkar för folk och sultan.
 Viziren till jorden föll nu;
 "O, Herre, hör sjelf huru framåt han gått!
 Han läser ej mer, — nu predikar han blott".

Englarna.

Du min hulda, sköna engel!
Jag som fästman sjöng hvar qväll,
Och min engel var en liten
Dygdeädel, täck mamsell.

Snart min hulda, sköna engel
Blef min egen muntra fru,
Och vi glömde hela engeln
För det enkla "kära du!"

Hur det gick och hur det hände,
Hon en liten gosse fick.
O, du lilla, söta engel!
Nu det hette hvart man gick.

Snart den lilla, söta engeln
Blef en bängel, stor som jag,
Och nu har han sjelf en engel,
Som han tillber natt och dag.

Den lilla hedningen.

Helmi, du frågar, hvi stundom jag är
Sorgsen, orolig m. m.

Derför, min vän att — alltmer jag blir kär,
Att, huru kristligt vårt samhälle är,
Rår här en hedning, som alla oss snär,
Och öfverallt får husera.

Jemt uppå resa kring jordringen vår
Ordning och lugn han ombringar,
Far in i hjertan och dörren tillslår;
Amor som "namn" uti respasset står,
Verldarnas början hans "födelseår",
"Tecknet": guldlockar och vingar.

Jägare är han till sin profession,
Jemt han på tjufskytte ilar.
Ingen dock fångar hans lilla person;
Konung och statsman, polis och spion
Herrskar han öfver, har dock ingen thron,
Endast ett koger med pilar.

Hvarthän han kommer, blir oro och strid,
 Allt om hvartannat han kastar,
 Släkten, familjer och tycken och tid.
 Fäderna mörkna förgäfves dervid,
 Ungdomen bleknar och mister sin frid,
 Pilten han ler och borthastar.

Ner han mig kunde från himlen förmå,
 Ner till två jordiska himlar,
 Helmi, de der uti ögonen blå;
 Och hur mot honom predika jag må,
 Sitter han der nu och tjuisar mig så
 Att i min hjerna det hvimlar.

Adertonhundra och sextio år
 Verlden har ren varit kristen,
 Öfver oss alla den skalken dock rår.
 Liten han är, men en stor matador;
 Och huru spelet i verlden här går,
 Han gör trumfviv eller — sisten!

Studentsång.

Nu, bröder, må vi sjunga
En rask och samfälld chör!
På oss studenter unga
Så gerna Finland hör.
Så må då sången skalla
Allt upp till polens rand,
Tills finska hjertan alla
Stå lyssnande i brand!

Vi äro trogna bröder
Af samma fosterbygd,
Och hvarje hjerta glöder
För fädrens tro och dygd.
Vi täfla med hvarannan
Och strida som sig bör,
Men klarhet bor på pannan
Och vänskap innanför.

Vi äro bra rekryter
 I ljusets kämpahär,
 Jag ej mot något byter
 Den långa kampen der.
 På djupet går den striden
 Sitt lugna, tysta tåg;
 Sin vinge hvilar tiden
 Och badar i dess våg.

Från Bottenvikens stränder,
 Vår bildnings gamla bygd,
 Ifrån Karelens länder,
 Den finska sångens skydd;
 Från trakt, der norrskensflamman
 Omsprakar snöklädd pol,
 Vi strömmat hit tillsamman
 För fröjd och lif och sol.

Hvert hjerta står i lågor
 På fjäll, i skog, i dal.
 Du räknar hafvets vågor,
 Ej våra drömmars tal.
 De äro blott ej drömmar,
 De blifva verklighet,
 Så sant som dagen strömmar
 I morgonrodnans fjät.

Som stjernan står i natten
 Med skuggor rundtomkring
 Och hvälfver silfverskatten
 Och fruktar ingenting,
 Så skall det ädla lefva
 Och blomma i vår barm,
 Som skuggan ondskan bäfva
 Så mörk och tom och arm.

Friskt mod i lifvets stunder,
 Friskt mod i dödens famn!
 Det låga skall gå under
 Förutan barn och namn.
 Det eviga, det sanna
 Ej krälar fram i grus,
 Det går med öppen panna
 Igenom natt — i ljus!

Så må då sången skalla
 Allt upp till polens bloss!
 Se, Finlands släkten alla
 De hoppas uppå oss!
 Omätlig är vår bana,
 Men blicken målet når.
 Framåt! — vår enda fana
 Är fädrens röda spår!

Vi äro bra rekryter
I ljusets kämpahär,
Jag ej mot något byter
Den långa kampen der.
På djupet går den striden
Sitt lugna, tysta tåg,
Sin vinge hvilat tiden
Och badar i dess våg.

